

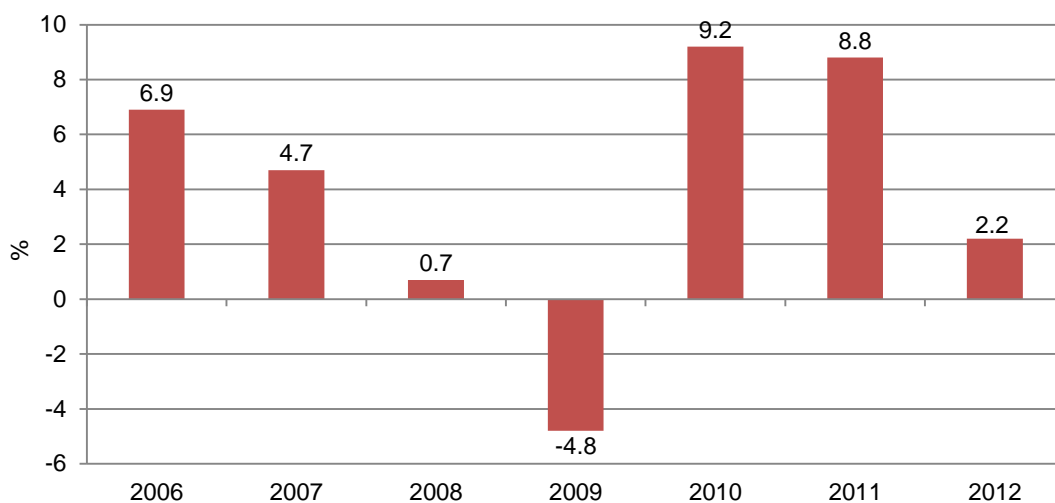
Ekonomika

Turcijas IKP pēc pirktspējas līmeņa 2012. gadā bija 17. lielākais pasaulē, bet pēc iekšzemes kopprodukta uz vienu iedzīvotāju Turcija ierindojas tikai 87. vietā. Valsts ir viena no Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD) dibinātājām.

Turcijā ir attīstīta lauksaimniecības produktu, tekstilizstrādājumu, transportlīdzekļu, celtniecības materiālu, plaša patēriņa elektronisko preču ražošana. Tā ir viena no vadošajām valstīm riekstu, ķiršu, vīgu, aprikožu, cidoniju, granātābolu, meloņu, gurķu, tomātu, lēcu audzētājām. Pazīstami Turcijas rūpniecības uzņēmumi ir televizoru ražotājs *Vestel*, sadzīves elektronikas ražotājs *Arcelik A.S.*, autobusu, kravas automašīnu un furgonu ražotāji *TEMSA*, *Otokar* un *BMC*. Attīstīta ir kuģu būvniecība. Liels potenciāls ir tūrisma nozarei. 2012. gadā ieņēmumi no tūrisma palielinājās par 1,8% un sasniedza 23,4 miljardus USD. Tūristu apmeklētības ziņā Turcija ierindojas 6. vietā pasaulē. 2012. gadā Turciju apmeklēja 32 miljoni tūristu.

Turcijas noregulētais finanšu tirgus un banku sistēma palīdzēja valstij pārvarēt globālās finanšu krīzes sekas un 2010. gadā IKP pieauga par 9,2%. IKP izaugsme 2012. gadā vairs nebija tik liela.

IKP izmaiņas, %

Avots: Turkish Statistical Institute - www.turkstat.gov.tr

Ilglaicīga Turcijas ekonomikas problēma ir augsta inflācija. No 1995. gada līdz 2001. gadam gada vidējie inflācijas rādītāji bija virs 70%. Pēc 2001. gada reformām inflācija samazinājās līdz viencipara skaitlim, līdztekus tam samazinājās bezdarbs un palielinājās investoru uzticība Turcijas ekonomikai. Ar 2005. gada 1. janvāri ieviesta jauna valūta – vecās turku liras (TL) aizstātas ar jaunajām turku lirām (YTL), atmetot sešas nulles (1 YTL = 1 000 000 TL).

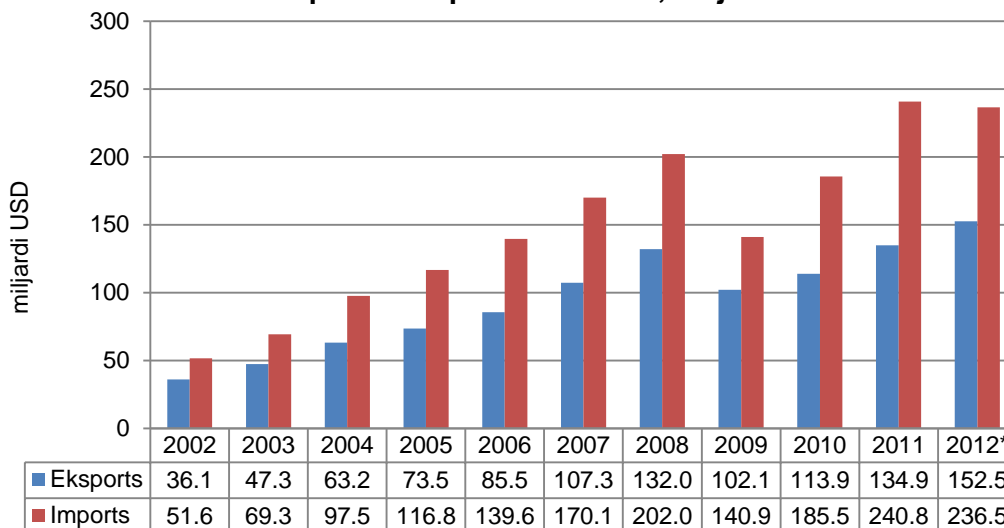
2006. gada maijā ekspluatācijā nodeva Baku-Tbilisi-Džeihanā naftas vadu, pa kuru no Kaspijas jūras transportē 1 milj. barelu naftas dienā. Šīs naftas piegādes garantē Turcijai lielu daļu no tai nepieciešamās enerģijas daudzuma.

Ārējā tirdzniecība

2012. gadā Turcijas kopējais preču ārējās tirdzniecības apgrozījums sasniedza 389,1 miljardu USD, no tā eksports bija 152,5 miljardi USD, pieaugot par 13% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, bet imports – 236,5 miljardi USD, samazinoties par 2% salīdzinājumā ar 2011. gadu. Ārējās tirdzniecības bilance ir negatīva un sasniedz -84 miljardus USD.

Kopš 1995. gada Turcija ir ES muitas ūnijā, kas atvieglo preču realizāciju šajā tirgū un piesaista Turcijai investorus no ES valstīm.

Preču eksporta – importa dinamika, miljardi USD

Avots: Turkish Statistical Institute - www.turkstat.gov.tr

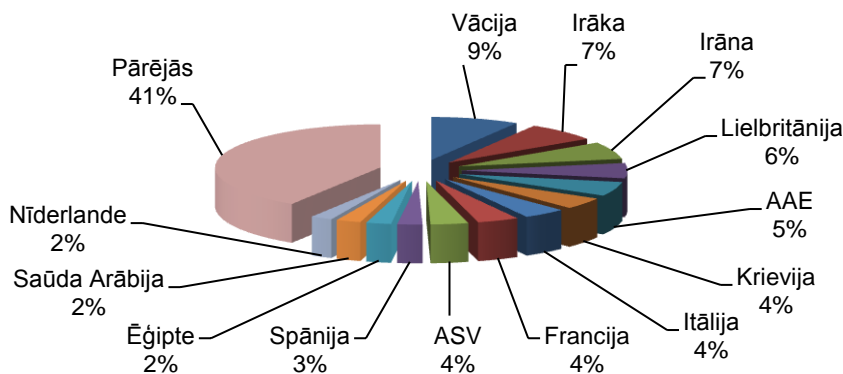
Pārsvārā eksportē tekstilmateriālus un gatavos apģērbus, metālus un to izstrādājumus, mehānismus un mehāniskās ierīces, satiksmes līdzekļus un to aprīkojumu, minerālproduktus.

Ieved galvenokārt minerālproduktus, mehānismus un mehāniskās ierīces, metāla izstrādājumus, satiksmes līdzekļus un to aprīkojumu, ķīmiskās rūpniecības preces, plastmasas izstrādājumus un tekstilizstrādājumus.

Preču eksports uz ES valstīm veido 39% no kopējā Turcijas eksporta, uz Tuvajiem Austrumiem 28%, Āzijas valstīm - 7%.

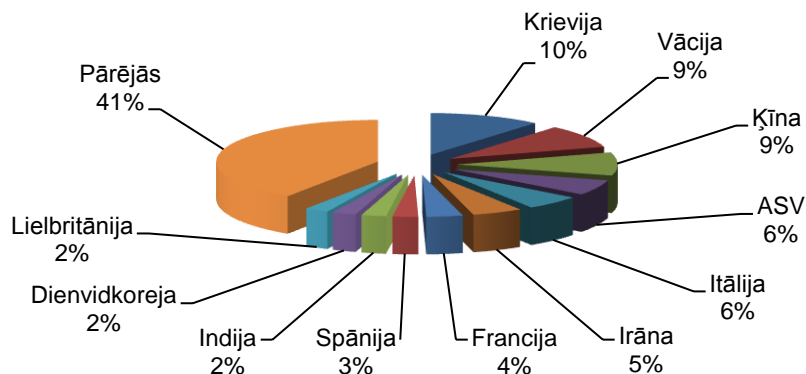
2012. gada importā 37% veido ES valstis, 21% Āzijas valstis, 9% - Tuvie Austrumi, 6% - Ziemeļamerika.

Lielākie eksporta partneri 2012. gadā, %

Avots: Turkish Statistical Institute - www.turkstat.gov.tr

Lielākie importa partneri 2012. gadā, %

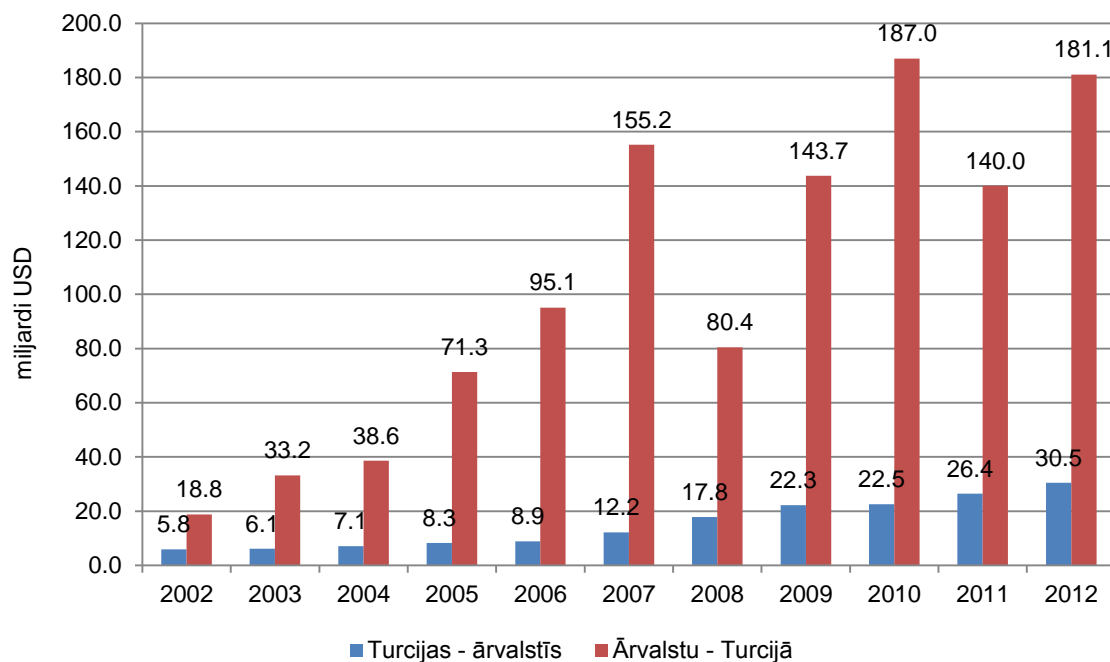
Avots: Turkish Statistical Institute - www.turkstat.gov.tr

Investīcijas

Pēc *A.T. Kearney FDI Confidence Index* Turcija ir 13. pievilcīgākā valsts investīciju piesaistē.

2012. gada beigās ārvalstu uzkrātās tiešās investīcijas Turcijā sasniedza 181,1 miljardu USD, bet Turcijas uzkrātās tiešās investīcijas ārvalstīs – 30,5 miljardus USD. Turcijā visvairāk investējusi Nīderlande, Vācija, Austrija, Lielbritānija un ASV. Investēts galvenokārt finanšu starpniecībā, transportā un glabāšanā, tirdzniecībā.

Uzkrātās tiešās investīcijas (miljardi USD)

Avots: Central Bank of the Republic of Turkey – www.tcmb.gov.tr